

Rachmaninov
**DEN
GJERRIGE
RIDDER**

Opera Bergen 2012

Puccini
**GIANNI
SCHICCHI**

Den Nationale Scene - Juli: 26 ·28 ·29 -
August: 1 ·3

OPERA BERGEN

presenterer:

Sergei Rachmaninov: Den gjerrige ridder

Opera i tre scener

Libretto: Komponisten. Etter Aleksandr Pusjkins Små Tragedier.

Uroppremiere: Bolsjoi Teateret, Moskva 24.januar 1906

Fremføres på originalspråket: russisk

Rettigheter: Boosey & Hawkes

Giacomo Puccini: Gianni Schicchi

Komisk opera i en akt

Libretto: Giovaccino Forzano

Uroppremiere; Metropolitan Opera, New York desember 1918

Fremføres på originalspråket: italiensk

Den Nationale Scene

26. – 28. – 29. juli og 1. – 3. august, 2012

Regi: ROCC

Lysdesign: Jens Lange

Dirigent: Anne Randine Øverby

Repetitør: Lorelei Petrescu

Konsertmester: Fabrizio Bono

Opera Bergens Orkester

Inspisient: Annlaug Hus

Kostymer: Opera Bergen

Søm: Guri Marie Johnsen

Maske/Hår: Tove Ingebrigtsen

Scenemester: Kenneth Lund

Lysteknikk: AVAB CAC

Programtekst: Kristin Knudsen

Produksjon: OPERA BERGEN

Den gjerrige ridder

Baronen

Albert/hans sønn

Ivan/tjener

Pengeutlåneren

Hertugen

Evgeny Polikanin – baryton

Vadim Zaplechny – tenor

Orest Pislariu Ranghilof – bassbaryton

Alexander Krawetz – tenor

Orest Pislariu Ranghilof – bassbaryton

Gianni Schicchi

Gianni Schicchi/En intrigant nykomling i Firenze

Lauretta/Hans datter

Zita/Buoso Donatis kusine

Rinuccio/Zitas nevø

Gherardo/Buosos nevø

Nella/Gherardos kone

Gherardino/deres sønn

Betto di Signa/Buosos svoger

Simone/Buosos fetter

Marco/Simones sønn

La Ciesca/Marcos kone

Maestro Spinelocchio/doktor

Ser Amantio di Nicolao/notar

Pinellino/en skomaker

Guccio/en farger

Anooshah Golesorkhi – baryton

Izabela Matula – sopran

Tone Kvam Thorsen – alt

Vadim Zaplechny – tenor

Geir Dancke Molvik – tenor

Joanna Moskowicz – sopran

Pål Louis K. Rasmussen - baryton

Robert Juvik – tenor

Evgeny Polikanin – baryton

Thomas Røshol – baryton

Sylvia Skeie Vik – sopran

Orest Pislariu Ranghilof – bassbaryton

Orest Pislariu Ranghilof – bassbaryton

Pål Louis K. Rasmussen - baryton

Mikael Hedne - baryton

Sergej Rachmaninov

(1873 – 1943) begynte tidlig i livet med pianoundervisning, og ni år gammel begynte han ved konservatoriet i St. Petersburg. Ikke lenge etter befant den unge Rachmaninov seg i følelsesmessig kaos og smerte etter søsterens død og foreldrenes skilsmisse – noe som bidro til at han strøk til eksamen i 1885.

Han ble da sendt til Moskva, og et langt strengere utdannings-regime, hvor han studerte kontrapunkt, harmonikk, pianoteknikk og komposisjon.

I 1891 avla han eksamen som konsertpianist. Året etter, bare 19 år gammel, ble han uteksaminert som komponist. Han fikk høyeste karakter, og mottok Great Golden Medal – en utmerkelse som bare var utdelt to ganger tidligere. Hovedarbeidet for eksamen var *Aleko* – en enakters opera basert på et dikt av Pusjkin. Den fikk sin offentlige premiere på Bolsjoi våren 1893, og fikk en svært god mottakelse fra publikum. Kritikerne roste og uttrykte store forventninger til den unge komponisten i fremtiden.

I noen år komponerte han med letthet; for piano, sang, kor, kammermusikk og symfonisk musikk, frem til han i 1897/98 ble engasjert som dirigent ved Moskva Private Russiske Opera, hvor han utvidet sine kunnskaper om russisk og vestlig opera. Rachmaninov var til stede i St. Petersburg da *Aleko* med stor suksess ble satt opp der i 1899, men til tross for medgangen gikk han inn i en depressiv periode, uten evne og lyst til å skrive musikk.

Igor Stravinsky har ved en anledning beskrevet Rachmaninov slik: *Hans tidligste komposisjoner var akvareller. Så ved tjuufem års*

alder gikk han over til oljemaleri. – en beskrivelse som trolig henger sammen med Rachmaninovs depresjon, og endringen den medførte når det gjaldt hans tonespråk og form.

Han fikk medisinsk og terapeutisk hjelp – og det var på vei ut av depresjonen at han begynte på den kjente og populære klaverkonsert nr. 2 som fikk sin urfremføring med komponisten selv som solist i 1901.

Rachmaninov giftet seg, og etter hans datter Irina ble født i 1903 begynte han arbeidet med *Den gjerrige ridder*. Samtidig hentet han frem igjen skissene til sin tredje opera; *Francesca da Rimini*. Han var på dette tidspunktet engasjert som dirigent på Bolsjoi, og han ønsket sterkt at disse to kortoperaene basert på hhv russisk og italiensk klassisk litteratur (Pusjkin og Dante) skulle iscenesettes der, og i januar 1906 dirigerte han selv oppsetningen av de to korte operaene.

Rachmaninov var muligens forut for sin tid med *Den gjerrige ridder*. Samtidens publikum og kritikere stilte seg noe undrende – særlig til baronens lange monolog som

utgjør en stor del av hele operaen, hvor praktisk talt «ingenting» skjer – og hvor Rachmaninov tilsynelatende hadde abdisert fra den dramaturgiske ansvarligheten som påhvilte en operakomponist. Samtidig er det her verkets paradoksale modernitet avsløres, og som trolig er en av grunnene til at *Den gjerrige ridder* nå stadig oftere settes opp, i god kommunikasjon med et moderne publikum.

Rachmaninov var både komponist, dirigent og pianist – og han satte strenge krav til utøvelsen av alle profesjonene: Et hvert stykke har sitt punkt hvor det kulminerer; *”det kan være i slutten eller i midten, det kan være høylytt eller svakt, men utøveren må vite hvordan nærme seg punktet med perfekt kalkulering, fullkommen presisjon, fordi – om det glipper, smuldrer hele stykket opp, og har ingen kraft til å bringe tilhøreren det som er å bli brakt”*.

Aleksandr Pusjkin

(1799 – 1837) blir beskrevet som en av Russlands største diktere og grunnlegger av moderne russisk litteratur.

Hans fortellerteknikk er en blanding av drama, romantikk og satire, og hans lyriske stil preges av presisjon og klarhet.

Pusjkins allsidighet som dikter har hatt en bemerkelsesverdig betydning for utvikling av russisk kunst og kultur. For russisk operakunst er han på linje med Shakespeare som utgangspunkt og inspirasjon for komponisters kreativitet. Hans episke dikt *Ruslan og Ljudmila* ble utgangspunkt for Mikhail Glinkas opera ved samme navn i 1842.

De store operaene til Tsjaikovskij er alle basert på Pusjkins diktning; *Eugen Onegin* (1879), *Mazeppa* (1884) og *Spar Dame* (1890).

Modest Mussorgskij tok utgangspunkt i Pusjkins storslagne *Boris Gudonov*, som fikk sin verdenspremiere i 1869.

Rachmaninov skrev to av sine operaer over Pusjkins tekster; *Aleko* i 1893 og *Den gjerrige ridder* i 1906. Den siste er en av fire ”Små tragedier” som er et ufullført prosjekt der Pusjkin ville bruke de 7 dødssynder som utgangspunkt for dramatiske verk.

Han fullførte fire – og fire ulike og banebrytende russiske komponister baserte sine operaer på dem:

Den gjerrige ridder (Rachmaninov)
Mozart og Salieri (Rimsky-Korsakov)
Festen under pesten (Cecar Cui)
Steingjesten (Alexander S. Dargomyzhsky).

I *Den gjerrige ridder* taler Pusjkin mer direkte til oss enn i de øvrige operaene; Rachmaninov gjorde nemlig ikke bruk av librettist, men har skrevet Pusjkins tekst ord for ord inn i det musikkdramatiske språket.

Rachmaninov DEN GJERRIGE RIDDER

Albert er en ung og forfengelig ridder som bruker sin tid på ridderturneringer og nyter det gode liv blant adelen.

Hans far baronen er svært rik, men tilsvarende sparsommelig og gjerrig. Han har fylt sine kister med gull, og klamrer seg til sitt jordiske gods.

Til tross for hans eventyrlige rikdom, nekter han å understøtte sønnens livsstil, og Albert er kommet i gjeldstrøbbel og i akutt pengebød.

Han har sendt bud på en pengeutlåner som kommer til huset. Pengeutlåneren er imidlertid lite villig til å gi Albert noe som helst: *"Eg ribbar meg med lån til riddarane, og ser dei aldri att. Eg ville høyre om De var viljug til eit lite avdrag"*.

Men Albert har verken avdrag eller pant å gi ham – hans rikdom ligger kun i den fremtidige farsarven.

Så antyder pengeutlåneren at han kan skaffe ham gift som kan sørge for en snarlig, stille død for baronen; han er jo likevel en gammel mann... Og Alberts pengesorger vil være historie: *"Ja, ved baronens gravferd vil det flyte meir gull enn tårer. Gjeve Gud du snart må få din heile farsarv"*.

Albert jager ham rasende ut av huset – forferdet og sjokkert over et slikt forslag. Skjelvende ber han tjeneren om å skjenke ham et glass vin for å roe seg, men det finnes ikke dråpen i huset. *"Så gjev meg vatn. For eit hundeliv!"*

I sin elendighet kommer han til at han vil be hertugen om hjelp til å *"tvinge far å halde meg som son og ikkje som ein kjellarmus"*.

I andre scene møter vi baronen i sitt skattkammer; en fortettet monolog og et indre, mentalt drama som utgjør operaens brennpunkt.

Her ruger han over alt han har samlet i sine velfylte kister; *"Slik bar eg neveris min visse skatt til kjellaren, og haugen voks og voks, og frå hans høgde kan eg no skoda ut mot alt som er meg trufast underlagt. Kva rår eg ikkje med?"*.

Han nyter den makten rikdommen gir ham: *"Når eg det ynskjer, ris det slott mot sky. Til mine hagar strøymar nymfer saman og trør sin alvedans på lettan fot, med kunstens muser byr meg sine skattar. Eit fritt geni vil bøye seg for meg. Hans skapardug, hans strev ved dag og natt vil audmjukt vente på mi rause løn"*.

SYNOPSIS

Rikdommen er for ham også makabert vellystig: *"Kvar gong eg stikk nøkkelen i låsen, eg kjenner grant det dei då truleg kjenner, når dei stikk kniven i sitt offer, både ei følslekjensle og ei uklår lyst".*

Triumferende utbryter han: *"Eg rår og rikjer som i stråleglans. Kor det er sterkt og lydig dette riket! Her ligg mi lukke, all mi makt og ære".*

Det er en uutholdelig tanke for ham at Albert med sitt utesvevende liv kommer til å arve ham: *"Med noklar stolne frå mitt kolna lik han opnar med ein lätt kvart skrin, kvar kiste, og mine skattar kvern i deira pungar. Han knuser mine dyre beilagkar".*

Helst ville han kunnet vokte sine rikdommer fra graven når den tid kommer: *"Å, om eg kunne rise or mi grav og sitja som eit vaksamt vardøger på mine skrin, og verne mine skattar frå folkemugen, slik eg gjer det no!"*.

Hertugen har invitert baronen til et møte, og mens Albert gjemmer seg oppfordrer han baronen til å avhjelpe sønnen. Men baronen er uvillig, uten riktig å ville si hvorfor. Omsider kommer det frem at han anklager sønnen for skamløs oppførsel, løgn og planer om farsdrap; *"Eg bar nok inkje prov. Eg berre veit han står meg etter livet"*.

Albert avslører sin tilstedeværelse, og i sinne anklager han faren for å lyve. Baronen utfordrer Albert til duell: *"Så lat då sverdet felle domen mellom oss"*, og Albert aksepterer bittert utfordringen: *"Eg takkar. Første gåva frå min far!"*

Hertugen avviser dem begge i raseri og oppgitthet, og baronen segner om. I det han trekker sitt siste åndedrag knuger han kistenøklen til brystet.

Sitater: Olav Rytters oversettelse, Det Norske Samlaget 1974

Gianni Schicchi

– en av Puccinis mest særegne operaer

For mange er Giacomo Puccini (1858 – 1924) den ubestridte kongen blant operakomponister. Så godt som alle hans musikkdramatiske verk iscenesettes og spilles på nytt og på nytt, verden over. *Tosca*, *La Bohème*, *Turandot* eller *Madama Butterfly* finnes på nesten et hvert sesongprogram, og betar stadig sitt publikum med sin dramatiske og musikalske form, sine tematikker og sine rollekarakterer – og hvor hovedkarakterene er fascinerende og fengslende kvinner, og fremstår med en blanding av styrke og sårhet.

Gianni Schicchi er annerledes på flere måter. Etter at Puccini i 1904 hadde gjort ferdig sin *Madama Butterfly*, begynte han å arbeide med en kombinasjon av tre enakters operaer – inspirert av den suksessen Mascagni hadde hatt med *Cavalleria Rusticana* siden 1890. Dette til tross for misbilligelse fra sin forlegger, Ricordi, som mente det ville bli altfor kostbart både å produsere tre verk for en forestilling, og å besette alle de ulike rollene.

Men i 1918 forelå *Il Trittico* – tre korte operaer, alle med svært ulik karakter. Den første av det tre, *Il Tabarro* (*Kappen*), var ferdig i 1916, og er en mørk tragedie. *Suor Angelica* – Puccinis personlig favoritt – ble fullført i 1917. *Gianni Schicchi* er Puccinis eneste komiske opera, med intrigant grådighet som tema.

Il Trittico fikk sin verdenspremiere på Metropolitan Opera 14. desember 1918, uten at Puccini var til stede. Bare en måned senere – 11. januar 1919 hadde den imidlertid premiere i Roma, med

komponisten i salen. Både i New York og i Roma var Gianni Schicchi favoritten både blant publikum og kritikere. Avisen *Evening Sun* beskrev den som "*one of the most delightful bits ever put upon the Met stage*", og Laurettas arie *O mio babbino caro* var ikke uventet "*the pearl of the evening*".

Til tross for at det var Puccinis uttrykte hensikt at alle tre operaene skulle spilles samlet, ble det etter hvert mer og mer vanlig at en eller to ble sløyfet. Gianni Schicchi er den av de tre som har vist seg mest populær – og blir ofte satt opp i kombinasjon med en annen kortopera av en annen komponist, som f.eks. Leoncavallos *Pagliacci*, Zemlinskys *En Florentinsk Tragedie*, Mascagnis *Zanetto* og Rachmaninovs *Francesca da Rimini*.

Opera Bergen har valgt som de gjorde i Glyndebourne 2004 – å kombinere Gianni Schicchi med Den gjerrige ridder, og tilhører en relativt sjelden kombinasjon.

Gianni Schicchi skulle bli den siste operaen Puccini rakk å fullføre. *Turandot* – som fikk sin verdenspremiere i 1926 – var uferdig ved hans død i 1924, og ble fullført av Franco Alfano etter Puccinis skisser.

Med Dante som inspirasjon

Puccini hadde til hensikt å bruke Dantes *Divina Commedia* som bakgrunn for alle de tre operaene i *Il Trittico*. Men det ble med *Gianni Schicchi*. Både Buoso Donati og Gianni Schicchi er historiske personer – og på den måten er både Dantes verk fra 1300-tallet og Puccinis opera basert på en faktisk hendelse som fant sted på 1200-tallet i Firenze.

Divina Commedia (Den guddommelige komedie) forteller om en angivelig reise som Dante foretok i det hinsidige – gjennom Helvete, Skjærsilden og Paradiset – og består av 100 sanger. Gianni Schicchi dukker opp i canto XXX (sang 30) hvor Dante beskriver villskapen mellom to skikkelser han møter i Helvetet.

Han blir fortalt at det grusomme beistet som med vanvidd angriper en annen er Gianni Schicchi; han som lot som han var en død mann for å profitere på den dodes testamente, og derfor er havnet i Helvetet.

Dante selv var av florentinsk avstamning i flere generasjoner, og hans kone Gemma

var av Donati familie – og denne klassetilhørigheten kan være årsak til hans beiske behandling av Schicchi, som den nykomlingen han var i Firenze. Med aristokratiske fordommer foraktet Dante bondestanden og landsens folk .

I en annen av sangene i Divina Commedia møter han tre adelsmenn fra Firenze, som alle er kommet til Helvete – og de spør selvsagt om nytt fra hjembyen (!). Dante svarer med avsky at hans elskede by nå er fullstendig dominert av de nyrike.

Filologen Pietro Fanfani kom i 1866 med en utgave av Divina Commedia med kommentarer til Dantes verk, og det er her Puccinis librettist Forzano har hentet plottet til operaen.

Mot slutten er det imidlertid som om Puccini og Forzano peker nese til Dantes beskrivelse av denne forferdelige oppkomlingen Gianni Schicchi – de lar hovedpersonen Schicchi selv tre frem på scenen, hvor han henvender seg til publikum og sier:

"Gode mennesker har tidligere sendt meg til Helvete for dette – selv kan jeg ikke tenke meg bedre bruk av Donatis penger. Jeg gir Dante honnør for historien, men om forestillingen har vært underholdende i kveld, håper jeg at dere dommer meg til – ikke skyldig!"

SYNOPSIS

Puccini GIANNI SCHICCI

Adelsmannen Buoso Donati er død, og etterlater seg store verdier. En rekke mer og mindre fjerne slektninger er kommet til byen, tilsynelatende sørgende. Deres hovedanliggende er imidlertid å gjøre seg gjeldende som arvinger til den store formuen. Men det går rykter om Donati har skrevet et testamente...

Om det fortsatt befinner seg i huset aner de et håp om at skjebnen kan vendes, og de setter i gang med en storstilt leting etter dokumentet. Rinuccio finner det, og med nytenkt håp om snarlig rikdom ber han sin tante Zita om tillatelse til å gifte seg med sin elskede Lauretta.

Ved gjennomlesning av testamentet går det imidlertid opp for dem at ryktene taler sant: lite og ingenting tilfaller dem – Donati har testamentert alt til byens munk. Den bitre harmen står skrevet utenpå dem alle, og Simone utbryter: *"Så det var sant. Vi skal sitte og se på at tiggermunkene feiter seg på Donatis rikdom!"*

Deres vanvittige raseri slår dem til slutt til jorden, og Zita sier bittert: *"Hvem ville ha trodd vi ville gråte ekte tårer når Buoso skulle bæres til kirkegården?"*

De må finne en løsning som kan tilfredsstille deres umettelighet. Til tross for at de i sitt hovmod ser ned på den innflyttede, snedige oppkomlingen Gianni Schicchi – lar de seg overtale til å gjøre bruk av hans tjenester.

Schicchis datter Lauretta er Rinuccius store kjærlighet – og de vil bare ha hverandre, til tross for standsforskjeller og mistro. Hun bruker anledningen til gå på kne for sin far i alles påsyn, med sin smigrende bønn: *O mio babbino cara.*

Etter gjennomlesing av testamentet er Schicchi svært betenkt, og bekrefter at alt håp er ute for de begjærlige slektningene. Men så får han en ide! Han skysser sin datter Lauretta ut på altanen før han avslører sin plan, og ber henne mate fuglene der ute...

Etter å ha forsikret seg om at ingen vet at Donati er død, beskriver Gianni hvordan han tenker: de må innkalle en notar og fortelle ham at Buoso Donati ligger for døden og ønsker å skrive sitt testamente. Når notaren kommer skal rommet være svakt opplyst, og en skimter konturene av Buoso Donati i sengen. Gianni skal ligge i sengen og imitere Donatis stemme, og diktere et nytt testamente.

SYNOPSIS

Synopsis forts.

Planen vekker uforbeholden begeistring og beundring, og det blir sendt bud på notaren.

I mellomtiden avslører hver og en sin glupskhet, og bestikker Gianni Schicchi for å få mest mulig til seg selv. Gianni sier de ikke må bekymre seg, og alle smaker fornøyd på triumfen av å være den som har trukket det lengste strået.

Samtidig advarer han hver og en om hva loven sier: Enhver som endrer navn i et testamente skal straffes med å få hånden kappet av og deretter sendes i eksil. Alle samtykker – bleke om nebbet.

Gianni tar sin planlagte plass i sengen, og notaren ankommer, assistert av skomakeren Pinellino og fargeren Guccio som vitner.

Etter å ha tilbakekalt det første testamente begynner han å diktere. Etter først å takke pliktskyldig for småverdiene han tilskriver hver enkelt slik de har bestukket ham til, blir de alle vantro vitner til hans intrigante plan som nå virkeliggjøres: Donatis virkelige verdier – det premierte muldyret, møllen i Signa og huset i Firenze – blir en etter en skrevet over til *"min gode venn Gianni Schicchi"*.

Med gru går det opp for slektningene hvilken situasjon de har satt seg selv i, at de er totalt overrumplet og beseiret.

Gianni Schicchi reiser seg fra sengen og jager alle ut av sitt hus.

Bare Rinuccio og Lauretta synes uberørt av dramaet. De synger om sin kjærlighet og omfavner hverandre, mens Gianni Schicchi trer frem foran publikum og sier: *"Gode mennesker har tidligere sendt meg til Helvete for dette – selv kan jeg ikke tenke meg bedre bruk av Donatis penger. Jeg gir Dante bonnør forhistorien, men om forestillingen har vært underholdende i kveld, håper jeg at dere dommer meg til – ikke skyldig!"*

Barnesko og sjumilstøvler

å vandre barbeint

den bløte, sansende foten
legger seg mykt mot underlagets flate
og tar imot jorden

skarpe steiner og rotter på tvers av stien
gjør den vektløs
flyttbar
så den igjen kan hvile
på jord som tar imot

trår ikke ned
linnea eller gaukesyre
eller mauren
som drar til tua
som bygger
barnål for barnål

velger heller et annet sted å legge vekten
og finner en farbar vei
for seg
og jorden

vi vil så fort frem

til målet
til seier

vi tar sjumilstøvlene på

støvler som beskytter fotsålene
mot enhver skade

kraftige såler med godt grep
stive støvleskaft opp til kneet
lær som holder vann og kulde ute

slik opprettholder vi troen
på at vi er sikre

men vi kjenner ingenting
og vil ingenting

bak oss
ligger knekte blomster
og døde arbeidere

Regissør

Rocc er i dag kunstnerisk direktør og sjef for operaen ved Nasjonaltatret i Praha. Han er utdannet operaregissør og scenograf i Slovenia og i Zürich, og har en rekke velrenommerte produksjoner av helt nye operaer. Før han kom til Praha hadde han en rekke produksjoner ved operaen i Brno, og i 2010 var han sjef ved Janáček Opera ved Nasjonalteatret i Brno. Han gjestet Bergen i 2011, og hadde regi på Le Villi og Cavalleria Rusticana på Bergenhus Festning.

Lysdesigner

Jens Lange arbeider til daglig som produsent ved operaen ved det Kongelige Teater i København. Som en av Opera Bergens mest velsette kunstnere og samarbeidspartnere har han satt spor etter seg også i Bergen – bl.a. ved sin magiske lysdesign på Madama Butterfly i 2001, konsertproduksjon av Carmina Burana i Aenum i 1999 og nå sist i Johanneskirken med sin utsøkte lyskunst som smeltet sammen med Brahms Requiem.

Dirigent og produsent

Anne Randine Øverby har – sammen med Opera Bergen – gjennom 30 år produsert 100 operaer, og i de senere årene har hun vært dirigent for en lang rekke av dem. I tillegg har hun en rekke engasjement fra internasjonale orkester- og operainstitusjoner. Foruten sin store innsats for å bygge operakunstarten i Bergen, har hun stor internasjonal erfaring med gjesteopptredener i bl.a. Beijing, Mumbai, New Orleans, Prag, Bucuresti, Budapest og Wien.

BIO – DEN GJERRIGE RIDDER

Evgeny Polikanin er førstebaryton ved Moskva Stanislavsky Opera, hvor han er kjent for mange av de store rollene i operalitteraturen: bl.a. Jago/Otello, Renato/Un Ballo in Maschera, Scarpia/Tosca, Rigoletto og Eugen Onegin. Han er kåret til People's Artist of Russia og Laureate of the Irina Arkhipova Foundation. Han har også jevnlig engasjementer ved Bolsjoi Teater.

Foruten sine faste engasjementer i Moskva har han også hatt roller ved de store husene i Paris, Nederland, Storbritannia, USA; Canada, Australia, Israel, Østerrike og Tyskland.

Vadim Zapplechny, tenor, er en av The Honoured artistsof Russia. Han er opprinnelig fra Moldova, og er utdannet både som sanger og kordirigent. Han er medstifter av Helikon Opera Teater i Moskva, her var han hovedsolisti roller som bl.a. Hoffmann/Hoffmanns Eventyr, Canio/Pagliacci, Radames/Aïdam.fl. Kompaniet hadde også en utstrakt turnevirksomhet i Europa. I dagsamarbeider han med teatre og operascener i bl.a Finland, Canada, Frankrike, Ungarn og Tyskland roller fra BorisGudonov/Mussogsky, CavalleriaRusticana/Mascagni og Carmen/Bizetm.fl

Alexander Krawetz, tenor, er utdannet ved Tchaikovsky Musikkonservatorium i Moskva, og startet sin solokarriere som medlem av solistensemblet ved Deutsche Opera am Rhein. Har vært engasjert som solist ved bl.a. Komische Oper, Teatro Bologna, Statsoperaen i Bonn, Teatro Real i Madrid, Opera de Caen, Opera Bergen, Nederlandske Opera Amsterdam, Berlin Staatsoper, og også ved de store utendørs operascenene i Europa. Han har flere ganger vært engasjert som solist i Opera Bergens produksjoner av Carmina Burana.

Orest Pislariu Ranghilof, tenor, er utdannet ved Nasjonalt Musikkuniversitet i Bucuresti. Som operasanger har han medvirket ved en rekke oppsetninger; Elskovsdrikken/Donizetti, Rigoletto/Verdi, Hoffmanns Eventyr/Offenbach, Don Giovanni/Mozart, La Bohème/Puccini, La Traviata/Verdi o.a.. Han er også mye brukt som solist i vokalsymfonisk musikk, og som konsertsanger. Ranghilof har også medvirket ved Opera Bergens produksjoner ved tidligere anledninger; 7 Todsünden/Weill i 2004, Hoffmanns Eventyr/Offenbach i 2008 og sist i Opera Bergens Tosca/Puccini i Mumbai, India.

BIO – GIANNI SCHICCHI

Anoooshah Golesorkhi er kjent baryton for det bergenske operapublikummet. Han har tidligere gjort stor suksess nettopp på Opera Bergens sommeroperaer på DNS – bl.a. Il Barbiere di Seviglia. Også i mange av de store oppsetningene til OB har han hatt hovedroller i Macbeth, Tosca, Aida, Nabucco mfl. Golesorkhi er en høyt skattet baryton over store deler av verden, og har engasjementer på alle destore scenen i Europa og USA. Han var også OB førstevalg som Scarpia i oppsetningen som ble produsert for National Centre for Performing Arts i Mumbai i India i 2010.

Izabela Matula er polsk sopran. Hun ble uteksaminert fra Musikkakademiet i Krakow i 2008, og har allerede vunnet en rekke prestisjetunge priser og stipender. Hun har sunget med dirigenter som Helmuth Rilling, Valery Gergiev og Krzysztof Pendeki, og har vært engasjert ved National Opera Theatre i Warsawa og det nye operahuset i Krakow, samt Mariinsky Teateret i St.Petersburg. Hun har spesielt utmerket seg ved fremføringer av Penderckis musikk, som f eks ”*Seven gates of Jerusalem*”, hans symfoni nr. 8 og ”*Kaddish*”. Hun har også høstet god kritikk for sine sceniske fremføringer; i Pendereckis ”*Devils of Loudun*”, i Gonouds ”*Faust*” – begge ved Krakow Opera.

Tone Kvam Thorsen var den ene av grunnleggerne av Opera Bergen i 1982 – og har siden brukt all sin kunstneriske innsikt og kraft i Opera Bergens produksjoner. Hun har gjort en lang rekke roller i operaens 30-årige historie – flere av dem i hovedroller. Særlig må fremholdes henne modige tolkninger i moderne operaer som Sieben Todsünden av Weill/Brecht og i Menottis The Medium. Foruten sin sangkunst har hun også vært sentral i konseptualiseringen av en rekke produksjoner, samt vært rådgiver i kostyme/hår og maske.

Evgeny Polikanin – se omtale under “Den gjerrige ridder”

Vadim Zaplechny – se omtale under “Den gjerrige ridder”

Orest Pislariu Ranghilof – se omtale under “Den gjerrige ridder”

Joanna Moskowicz er polsk sopran, og ble uteksaminert som operasanger fra G. Bacewicz Academy of Music i Lodz i 2008. Som mottaker av stipend fra det polske kulturdepartementet gjør hun nå sine diplomstudier ved musikkakademiet i Wroclaw. Moskowicz har mottatt spesiell omtale og pris ved 3. Halinska Halska sangkonkurranse i Weoclaw, og var finalist både i den 8.sangkonkurransen i Duszyni –Zdrój og i den polske Liekonkurransen I Warsawa I 2007. Som konsertsanger har hun medvirket ved en rekke festivaler i hjemlandet og i Europa. Hun hadde sin operadebut som Rosina /Barberen I Sevilla ved operaen i Lodz I 2008, og mottok “Den gylne maske” for beste debut. Hun har nå engasjementer ved operahusene i Warsawa, Krakow, Lodz, Poznan og Wroclaw.

Sylvia Skeie Vik fra Øystese i Hardanger. Hun begynte sine sangstudier som 16-åring hos Anne Randine Øverby, og har hatt en rekke roller i Opera Bergens produksjoner; *Anna/Nabucco* (1995), *Den himmelske stemme/Don Carlos* (1997), yppersteprestinnen/*Aïda* (1997 og 2005), *Lola/Cavalleria Rusticana* (1999, 2004 og 2011) og *Gianetti/Elskovsdrikken* (2000), *Stemmen/Hoffmanns Eventyr* (2008), samt en av solistrollene i Opera Bergens sceniske oppsetning av Schumanns *Das Paradies und die Peri* i Johanneskirken. Hun hadde også solistroller i Leonard Bernsteins *MASS* i Bergen i 2010 og i Wien i 2011. Sylvia Skeie Vik synger også i ulike konsertsammenhenger .

Geir Dancke Molvik er født og bosatt i Bergen, og har lenge vært medlem av Bergen Operakor. Han er i avslutningen av sin utdanning som sanger ved Griegakademiet i Bergen, med Harald Bjørkøy som lærer. Han har medvirket ved en rekke av Opera Bergens produksjoner: *Abdallo/Nabucco og Servo/Un Ballo in Maschera* i 2007, *Fyrst Yamadori/Madama Butterfly* i og *Malcolm/Macbeth* i 2009, solistroller i *MASS/Bernstein* i 2010. I 2011 hadde han rollen som budbringeren i Opera Bergens sceniske oppsetning av Händels oratorium *Theodora* i Johanneskirken (Norgespremiere). Geir Molvik er også mye brukt som solist i ulike konsertsammenhenger.

Thomas Waaler Røshol er fra Bergen, og studerer for tiden ved Musikkonservatoriet i Tromsø med lærere Carlo Allemano og Anne-Lise Sollied. Han har medvirket på en rekke operakaféer i Tromsø, og i februar var han på turné i Finnmark med italiensk operarepertoar. I oktober synger han tittelrollen i "Figaros Bryllup" i Tromsø, i regi av Nordnorsk Opera. Thomas hadde sin debut med Opera Bergen som en de 7 prinsene i Karl Jenkins' barne og ungdomsopera *Eloise*, da den hadde Norgespremiere i 2005.

Robert Juvik er fra Bergen, og har medvirket ved en rekke forestillinger, særlig innenfor operettefaget her hjemme og i utlandet. Han er i tillegg en ettertraktet konsertsanger og har i den senere tid vunnet stor anerkjennelse for sine kammermusikalske nytolkninger av de store klassikerne som har nådd et nytt og bredere publikum. Han debuterte som 22 åring på Den Nationale Scene i 1988 - i sin rolle som Wentzel ved Opera Bergens oppsetning av Bedrich Smetanas *Den Solgte Brud*.

Pål Louis K. Rasmussen, er utdannet skuespiller fra kunsthøyskolen i Singapore, LASALLE College of the Arts. Etter endt utdanning har han arbeidet som skuespiller og regissør i Singapore, før han flyttet tilbake til Norge. Her har han startet sin egen teaterskole for barn og unge i Åsane, samt en teatergruppe for voksne, Teater AIYOH! Våren 2012 spilte han flere roller i Opera Bergens produksjon av Karl Jenkins' barne- og ungdomsopera *Eloise* som ble fremført i Logen Teater og turnerte i Rogaland for et publikum på over 4000.

Mikael Hedne har fått sangundervisning med Anne Randine Øverby, samt korledelse med Maria Gamborg Helbekkmo. Han er dirigent for flere kor i Bergensregionen. Han hadde sin første medvirkning som en av de 7 prinsene i Karl Jenkins *Eloise* i 2005 og 2006, og i 2012 hadde han rollen som en av frierne i samme opera.

Opera på Den Nationale Scene

Musikkdramatikk har vært en naturlig del av teaterhistorien i Bergen, og Den Nationale Scene var lenge det eneste stedet hvor det ble spilt opera og operette i byen.

Allerede i 1831 satte Ole Bull opp ”Fjeldeventyret” av Waldemar Thrane, og utover 1800-tallet ble noen gjestespill og noen egne oppsetninger presentert her. Med Harald Heide som kapellmester ble opera et fast innslag ved DNS i årene 1907 – 1917.

Sverre Jordan, som ble ansatt som kapellmester i 1932 satte som vilkår at det skulle settes opp opera, og dette var begynnelsen på en tradisjon som ble videreført av Sverre Bergh, og vedvarte så lenge Harmoniens Teatertjeneste eksisterte til frem på 70-tallet.

Gjennom mer enn en generasjon var teateret på Engen også operaen i Bergen, med en rekke produksjoner av sentrale operaverk; bl.a. *Madama Butterfly*, *Carmen*, *Trubaduren*, *Eugen Onegin*, *La Traviata*, *Tosca*, *La Bohème*. Teateret satte også opp en rekke operetter, som *Flaggermusen* og *Den glade enke*. Randi Lindtner Næss og Norma Bæland er to av Bergens operahistories sentrale kunstnere fra denne perioden.

Operaproduksjonsvirksomheten førte også til at Bergen Operaskole ble etablert i 1957, et arbeid som ble videreført av bl.a. Victor Rostin Svendsen.

Opera Bergen har siden sin etablering i 1982 hatt et godt samarbeid med Den Nationale Scene, som var samarbeids-partner ved Opera Bergens debutproduksjon *Manon*/Massenet i Grieghallen det året. I 1988 presenterte Opera Bergen Smetanas *Den solgte brud* på DNS, og dette var for øvrig Anne Randine Øverbys debut som operadirigent.

I årene 2000 – 2006, da Opera Bergen produserte for regionsoperaen, ble tradisjonen for sommeropera lagt – et tilbud turister og et ellers kulturhungrig sommerpublikum har vært svært begejstret for. Opera Bergens sommeropera-produksjoner på teateret har vært preget av norske og internasjonale hovedrolleinnhavere av meget høy klasse, og publikumsvennlig repertoar.

Elisir d'amore (Donizetti) ble presentert i 2000, med bl.a. Tom Erik Lie i en av hovedrollene. I 2002 gjorde Ning Liang en strålende tolkning i hovedrollen som Askepott i Rossinis *La Cenerentola*. En annen av Rossinis populære operaer, *Barberen i Sevilla*, ble vist i 2005, hvor den samme Ning Liang og Anooshah Golesorkhi stod for eminent, komisk kammerspill sammen med en rekke andre. Året etter ble *Così fan tutte*/Mozart produsert – en forviklingskomedie i Daniel Bohrs regi med bl.a. Ning Liang og Bjørn Waag i noen av hovedrollene.

Det er i år 30 år siden Opera Bergen ble etablert som regional operaprodusent, og 6 år siden forrige sommeropera på DNS. Det er en glede å være tilbake i dette smykket av et teater, og vi vil rette en stor takk til teatersjef Agnete G. Haaland for godt samarbeid i teater- og operakunstens tjeneste!

